AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԱՊՐԻԼ 12 1932

ԶԻՆԸ ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Զ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս անունին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրներ չեն վերադարձուիր | Թիւ 29 (606)

ԱՐԱՐԱՏԻ ԱՐԴԻ ՎԻՃԱԿԸ ԵՒ ԹՈՒՐՔ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Ցուսաբեր» հետեւեալ նամակը ստացած է Արարատէն, Քրտական շարժման ներկայ վիճակի մասին.

Գրում եմ այս նամակս ծանր պայմանների մէջ. չգիտեմ, տեղ պիտի հասնի՞. կտրուած ենք աշխարհից. ոչ դրսից լուր ունենք եւ ոչ էլ դուրսը կարող ենք լուր տալ: Թերեւս ձեզի հասնի նամակս. օգտուեմ առիթից ու մի քանի տեղեկութիւններ տամ:

1931 Դեկտ. 20ի դիմադրութիւնից յետոյ, թանձր ձիւնը ծածկեց լեռ ու ձոր և փակեց շարքը այն դիմադրական կռիւների, որ Արարատի վրայ խմբուած ըմբոստ քիւրդերը վերսկսած էին 1931 Մարտ 12ին, շարունակելով այդ կռիւները առանց ընդմիջումի, երկուստեք ծանր կորուստներով։

Զմրան շրջանին ըմբոստները զատ-զատ խմբերի բաժնուելով բընակութիւն հաստատած էին Արարատի անմատչելի բարձունքների վրայ։

Ըմբոստները միայն երկու ամիս խաղաղ կեանք ունեցան, Դեկտ. 21ից մինչև Փետր. 20, որից յետոյ Թրքական բաժնում նորից փոթորիկ բարձրացաւ։ Քաղաքական եղանակները փոխուած նկատելով, Էնկիւրին որոշեց օգտուել առիթից և ջարդի միջոցով քրդական կընճիռը լուծել։ Զմեռը օգնական հանդիսացաւ իրեն։ Թուրք կառավարութիւնը նպատակադրեց սրածութեամբ քուրդ ժողովուրդը բնաջնջել հետեւեալ շրջանների մէջ, — Բայազիտ, Դիադին, Իգդիր, Ալաշկերտ և Պուլանըխ։ Զեռք անցած տղամարդիկ կոտորուեցին, իսկ կին ու երեխայ տանջանքների ենթարկուեցին, որպէսզի հարկադրուած լինեն փախստական մարդոց տեղն ու զէնքերի թաքստոցները յայտնել։ Քրդուհիների — կին ու աղջիկ — բռնաբարութիւններն ու կրած անլուր տանջանքները Թուրք զինուորների կողմից սովորական երեւոյթներ դարձան. բազմաթիւ կիների վարտիկների մէջ կատու էին դնում, ապա գազանաբար կատուն ծեծում ու հարկադրում, որ այս տանջալից վիճակի մէջ քրդուհին հարկադրուի գաղտնիքներ խոստովանել…

Թուրք կառավարութեան գարհուրանքներին անկարող լինելով տոկալ, աղէտուած շրջաններից քիւրդերը — խմբովին կամ անհատաբար — լքեցին իրենց օջախները և շարժուեցին դէպի Արարատ, միանալու համար այնտեղ գտնուող ըմբոստ քիւրդերին։ Շուտով Արարատի անառիկ բարձունքների վրայ մի պատկառելի բազուկ կազմուեցաւ, բնիկներից և եկուորներից։ Այս վերջինների մէջ էին նաև Ապտիւլ Մաջիտի փոքր տղան, Խալիտ բէկի եղբայրը և Ջիպրանլի Խալիտ բէկի եղբօր տղան: Ինչպէս յայտնի է, Խալիտ բէկը Արարատի ապստամբութեան ծանր օրերին միացաւ Խալըկանլի Խալիտ աղային եւ յանձնուեցաւ Թուրքերին։ Ի վարձատրութիւն այս անձնատուութեան, Թուրքերը նրան առին և… գնդակահեցին։

Փախստականների հոսանքը դէպի Արարատ շարունակւում է տակաւին։ Թրքական ջարդերը վերոյիշեալ շրջաններում աստիճանաբար ծաւալում և աւելի մեծ թափ են ստանում։ Էնկիւրին որոշած է Արարատի մերձակայ բոլոր վայրերը ի սպառ մաքրել քրդերից և այդ շրջանները բնակեցնել դրսից բերուած Թուրքերով։ Ու նոյն քաղաքականութիւնը որոշած է կիրառել նաև այն շրջանում — աւելի քան հարիւր քրդական գիւղեր (Այի Բաղի, Փոքր Արարատի, Ալպէյ լեռների, Հասարի և Ալգէօլի շրջանները) — որ Թուրքպարսիկ վերջին համաձայնութեամբ անցած է Թուրքիոյ։ Այս լքուած գիւղի վերապրած քրդերը ևս այսօր միացած են Արարատի ըմբոստներին։

Երբ Մարտ ամսուան սկիզբը պարսիկ զօրքերը կը լքեն յիշեալ վայրերը, անմիջապէս Թուրք զօրքերը կը գան և զինուորական շղթայի մէջ կ'առնեն ըմբոստ քիւրդերը։ Արիւնալի կռիւ կը սկսի, քիւրդերը բուռն ընդդիմութիւն ցոյց կը տան և նահանջի կը մատնեն Թուրքերը, նրանցից խլելով գերիներ և 35 բեռ մթերք. Թուրք զօրքը այս կռուի մէջ կը տայ 30 սպանուած և 60 վիրաւոր։ Այս կռիւը տեղի կ'ունենայ Թուրքման և Ղազլու գիւղերի շուրջը։

Քրդերը բոլորովին այլ վերաբերում ունեն դէպի գերուած Թուրքերը և այլ՝ դէպի պարսիկները։ Այս վերջիններից միայն զէնքերը խլելով և իրենց էլ լաւ հիւրասիրելով, ազատ են արձակում յայտարարելով.

— Մենք եւ դուք միեւնոյն մօր զաւակներն ենք միեւնոյն արիւնից: Մեր կռիւը թուրքին դէմ է եւ ոչ ձեր. գնացէք եւ այս ամէնը պատմեցէք ձեր երկրում:

Բոլոր նշաններից երեւում է, որ բացուող տարին, 1932 Թուականը, ճակատագրական տարեթիւ պիտի դառնայ քուրդ ժողովուրդի գոյութեան պայքարի մէջ։ Թուրքերը որոշած են մինչև վերջը տանել բնաջնջման իրենց քաղաքականութիւնը։ Տարակոյս չկայ, որ քիւրդերը պիտի նախընտրեն հերոսի մահով մեռնել, փոխանակ ոչխարի նման սրածուելու։

Թուրքը իր դաժանութեամբ քրդին այն համոզումին բերած է, թէ Թուրքից միայն արիւնով կարելի է ազատութիւն կորզել։

X.

Պ. ՄԱՔՏՕՆԱԼՏ ԺԸՆԷՎ Կ'ԵՐԹԱՅ

Լոնտոն.—Կը ծանուցուի թէ Պ. Մաքտօնալտ Ժընէվ կ'երթայ ամսոյս վերջը մասնակցելու համար Զինաթափութեան խորհրդաժողովին աշխատանքներուն։

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՕԹԸ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ

(ՄԱԳԱՂԱԹԷ ՄԸ)

Ու մարդիկ, որպէսզի իրենց բանին խռովքը փոթորկէր հայրենիքի ծայրագաւառներուն մէջ ապրող իրենց ազգակիցներուն հոգին, գտած էին ինքնօրինակ եղանակ մը հաղորդակցելու իրենց խօսքին թափը. ու անա կոհակ առ կոհակ յորդած էր ճառերէն բարձրացող ատելութեան ու ընդդիմախօսութեան ախտը, ու գործը — ստեղծագործ ու հաստ, — տեղի էր տուած հիւանդոտ բանամարզանքի մը, որ կը պառակտէր ու կը խորտակէր ժողովուրդի միութեան ոգին։

Ու երբ ներքին անկազմակերպ ու ատելավառ այս կեանքը կ'ապրէր ժողովուրդը ինք, անոր երբեմնի իմաստուն քուրմերու անարժան յաջորդները՝ ատրուշաններու դրացնութեան մօտ կորսնցուցած իմաստութեան եօթը հզօր խորհուրդներուն ոգին, դեռ կը շարունակէին յղփանալ գինիի ու համադամ խորտիկներու սեղաններուն շուրջ — նոր վարդապետութիւններու սպառող ու գաղջ պատուէրներուն համաձայն։

Կային ուրիշներ ալ, զուրկ պայքարին անտեղիտալի կամքէն ու կորովէն, որ կ'ապրէին մեկուսացածի կեանք մը, անտարբեր իրենց շուրջ խմորուող պղտորումներու կամ կրաւորական տեղատուութեան յորձանքին։ Ասոնց իգացող չէզոքութիւնը վայրավատին զգացումներէ ու չիլ հաշիւներ կը ստանար իր ներշնչումը։ Անոնք կը նկատէին ինքզինքնին նոյնքան խոհեմ որքան առաջինները, որ ազատագրութեան գաղափարին ուժը անոր շուրջ ստեղծուած մշտավառ հետաքրքրութեան մէջ կը տեսնէին։

Ու այս շարքին մօտ, կար դասակարգ մը ևս, զուրկ մարտական ոգիէն ու առաջիններուն ատելութեան մոլուցքէն, զուրկ նո՛յն իսկ քուրմերու յայրատ ու յօնական պորտախաղի ցանկութիւնը փնտռող կրակէն — անդիմ-կ ու յղփնուն հոգիով, ու կարիճի թունաւոր խայթոցով։ Ասոնք, անհաբաղատ հայրերու և խառնածին զրկանքներու ծնունդ, գորտի իրենց աչքերով ու օձի իրենց հոգիով մեծցեր էին քաղաքներու քառուղիներուն վրայ, հայրենադաւներու ենթահողին մէջ՝ ու օր մը խղճմտանքը քարացած էր իրենց կուրծքին տակ մինչ դաւաճանութիւնը եօթ գլխանի հիդրայի մը հանգոյն ցցեր էր իր ցռուկը ու խորշակահար զարկած ամէն սրբութիւն։

Ու պառակտո՜ւմ, պառակտո՜ւմ, պառակտո՜ւմ…

Ու դեռ ինչ որ կը մնար ներքին ընդդիմահար կռիւէն զերծ՝ բնութեան տարրերը լրացուցեր էին։ Անգամ մը երկրաշարժ մը հիմնայատակ աւերակներու վերածեր էր շատ մը քաղաքներ ու աւաններ. ուրիշ անգամ մը՝ հեղեղներ քշեր տարեր էին բազմահազար չէններու հարստութիւնն ու տաւարը… Եւ ահա սովի ու նախճիրներու հեռանկարէն սարսափած՝ իրենք, երբեմնի արի-արանց ցեղին յաջորդ ժողովուրդէն բազմահարիւր կառավանները վերցուցեր էին իրենց ցուպն ու մախաղը ու թողած իրենց արեխներուն փոշին՝ բռնած էին կամաւոր տարագրութեան ուղին…

Ցեռոյ եկած էր մեծ կոտորած մը ու զգետնած-կէս առ կէս երբեմնի հրականներու դիմագերծ վերջին մնացորդները։

Ու Բաբելոն, Բաբելոն… Զի պարտութեան բերած խղճահարութիւնը պատասխանատուութեան նոր զէներ կը փնտռէր նոյն իսկ ապրելու վճռական կամք մը ցոյց տուող սակաւաթիւ կորիճներու վրիժառու շարքերու մէջ։ Ու արիւթիւնը որ երբեմն առաքինութեան մաս էր կազմած՝ այժմ կը նըկատուէր նոր ազանդին շարժառիթ։

Այդպէս է որ հետզհետէ նոր աղանդներ ծնունդ էին առած հազար դարեայ ցեղի մը ապրողներու վերջին սերունդին մէջ. կորովէ զերծ փարիսեցիներու ու աշխարհի քառուղիներուն վրայ ցանուցիր փերեզակներու բազմութեան մը վերածելով հնադարեան մեծագօր ու արաքինի ժողովուրդ մը։

Բայց հրա՞նք…

Անհոյութիւններու և քաղաքացիական ներքին պառակտումներու ամենէն ողբերգական մէկ շրջանին, կ'ըսէ մագաղաթը, ապարանքի մը շինութեան համար աշխատող գործաւորներ գտան աւերակներու մէջէն վէմ մը, որուն վրայ գրուած էին իմաստութեան եօթը խորհուրդները, որոնց շնորհիւ սորուկներու այդ երկիրը իշխած էր առեւօք արեւելեան լեռնաշխարհէն մինչեւ հեռաւոր ծագերը ծովերու ափունքներուն։ Իշխած էր հզօր իր սուրին ու կամքին ուժով. ու ժողովուրդ մը ապրած էր անկախ ու ազատ իր լեռներու պարխըներուն կատարը իրենց բոյնը ծուարած արծիւներու պէս։

Ու չարքաշ ու արի այդ ժողովուրդը եղած էր խաղաղ ու երջանիկ։ Վասնզի անոր իշխանական գահին վրայ յաջորդաբար բազմած էին իմաստութեան քուրմերը, որոնք արդարադատօրէն կառավարած էին ժողովուրդը — ու հոն ուր բարիքն ու արդարադատութիւնը գոյութիւն ունին երջանկութիւնը անպակաս է։

Ու երբ եօթը իմաստութեան պատուէրները պարունակող վէմը կանգնեցին քաղաքին հրապարակին վրայ, ամբոխը թափօր առ թափօր աճապարեց վերծանել երբեմնի իր հզօր իշխանութիւնը հոյակերտող դարերու եօթը պատգամները։

Անոնցմէ առաջինը այս էր.

«Ապրելու կամքը միութեան բարոյականն է։ Չկայ աւելի աստուածային բարոյական քան միութիւնը որ սիրոյ վէմն է։ Արդ այն որ ունի ապրելու այդ կամքը պէտք է գիտնայ ներել միութեան համար։ Քաղաքացինե՛ր, գրահեցէք սիրոյ այդ վէմով, ու թող բոլորը ապրին մէկին ու մէկը միութեան համար»։

Կարճ էր իմաստութեան երկրորդ պատգամը ու հզօր.

«Ձեր սիրտը թող արեգակին լոյսին պէս պայծառ ըլլայ ու մաքուր — սիրեցէք լոյսը, ձեր մօրը ստինքներէն յորդող կաթին պէս. ու ճեղքեցէք խաւարին դանդիռը արեւով»։

Տաւիղի մը լարերուն վրայ թըրթռացող երգին չափ քաղցր էր երրորդը իմաստութեան եօթը խորհուրդներէն.

«Սիրել աշխատանքը. ան է միայն սուրբ ու նուիրական — կենսանորոգ ու վսեմ։ Ձեր քրտինքով ոռոգեցէք լայնալիճ ակօսները մայրենի հողին՝ ու ձեր արիւնովը պաշտպանեցէք քրտինքը ձեր աշխատաւորի խոնարհ ճակատներուն»։

Ու այսպէս էր չորրորդ պատգամը.

«Քաղաքացինե՛ր, ապրինք ցեղին հըզօրութեան համար, միգամածներուն պէս որ կը թուալին կորիզին շուրջ՝ արեգակի մը փառքին ի խնդիր։ Ու թող մեր եսը լուծուի ցեղին եսին մէջ, բարձրակարկառ ու լուսեղէն տեսիլքներու ի խնդիր»։

Ու հինգ բառ ունէր միայն հինգերորդ պատգամը իմաստութեան վէմին.

«Ապրի՛նք ազատութեան համար, մեռնելու պատրաստ»։

Գինիի փրփուրէն բարձրացող երգին չափ թրթռուն էր իմաստութեան վեցերորդ պատգամը.

«Իրաւունքը՝ ոսկիէ բաժակն է որուն սրտին մէջ կ'եռայ ուժին գինին, եթէ կ'ուզէք ձեր հոգին կախարդել հնձաններու նեկտարով՝ վերցուցէք ձեր սուրը յանուն ոսկեզօծ ու ոսկեհատի որ թառուկին։ Վասնզի, չկայ աւելի մեծ իրաւունք քան ապրելու տենչը՝ ու աւելի մեծ փառք՝ քան ցեղին հանճարը սուրի խորհուրդով երկնելու իմաստութիւնը»։

Ու նոյնքան առեղծուածային էր եօթներորդը իմաստութեան պատգամներէն, որ այսպէս կ'սկսէր.

«Քաղաքացինե՛ր, գերմարդ երկարող լառատաիպաթին ծայրը կանգնած. չմոռ-

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պէյրութի Վ.Ա.Հ.Ա.Գ.Ն. Ֆութպոլի խումբը

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պէյրութի եւ Դամասկոսի Ա. խումբերը

ՄԵՐ ՃԻԳԵՐԸ

ԱԶԳԱՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻՆ

II

Rari nantes in gurgite vasto
(Ցանցառ նաւաբեկեալներ՝ յայն անդունդին վրայ)

Այո, պէտք է կատարուի վերագնահատումի գիտակից աշխատանքը, եթէ քաջութիւնն ունինք ձգուած ժառանգին աւանդապահները ըլլալու, և նոյն իսկ գործի ծանրութեան տակ փշրելու մեր երիտասարդի ոսկորները։ Առանկանութիւն և խոհեմութիւն է պէտք հազար թիւերով յառաջացող մասահիւռ մրրիկներուն դիմագրաւելու համար։ Նպատակին տանող և խնամուած աշխատանք պէտք է հայ սփիւռքի բոլոր անկիւններուն մէջ, եթէ կ'ուզենք ըստոյգ մահէ խուսափիլ։ Նպատակ չունիմ «Մենք»ի կամ «Դուք»ի կալուածներուն մօտենալու և ոչ ալ անոնցմէ մէկուն նախապատուութիւն կ'ուտամ։ Հազարավէրք մեր եղբայրներու և քոյրերու հիւղակներէն է, որ կը գրեմ այս տողերը։ Ապրուած ողբերգութիւններու մօտ՝ խօսքի զբօսանքը շատ երկրորդական է մեզ համար։ Ուստի պէտք է այրել վիճաբանութեան կալը։ Զինադադար է պէտք. հա՛յ մարդ, ոչ մէկ փամփուշտ մարտկոցէ — մարտկոց բերդապա՛հ պաշարուած բնակիչներու հոգեվարքի հրնգիւնն է որ կը լսուի։

⁂

Verba et vecos

Բառ, խօսք և ուրիշ ոչինչ.

Ընդհանրապէս, հայկական Սահմանադրութենէն վերջը մասնաւորապէս, շատախօսութիւնը, գոյնզգոյն նախագաւթիւններով իրարու հարուածելը և Աստուծոյ չափ վերացական դառնալ ցանկալը՝ կրօնքը դարձաւ հայ ժողովուրդի սուար մէկ բանակին։

Առաջին հերթին, ու եկուորներու զաւակներն էին, որ Եւրոպա ափ առին, նոր աշխարհ տեսան, բան սորվեցան և տուն դարձան։ Ի՞նչ բերին, յուզուած և սիրահար սրտերու յատուկ քանի մը հատորներ ոտանաւորներու և բարի ցանկութիւններ Թիւրք հայրենիքի հանդէպ։ Իսկ ազգին նկատմամբ ունէին. «ես և իմիններս» բանաձեւ։

Դժբաղդաբար, սուար տոկոսը մեր մտաւորականութեան և ունեւորներուն այս ճամբէն գացին։ Մինչեւ վերջն ալ այս ձեւի մարդիկ, որ շնորհք ունէին քանի մը ոտանաւորներ գրելու, ածականն ու մակբայը տեղին գործածելու կամ օտնեակին մէկ անկիւնը քաշուած հայրենասիրութեան հաշւոյն քանի մը յաջող շարադրութիւններ խմբագրելու, շուտով հրապարակը փնտռեցին, միշտ ծափերու ձայներ լսել ուզեցին։ Անոնք ամեն հովէ տարուեցան բացի դրական գործին մասնակից ըլլալու։ Հակառակ իրենց խառնուածքին, այնպիսի խօսքեր թուղթին յանձնեցին, որ յետագային նոյն այդ բառերը հեղինակներու ուղեղները տանջեցին։ Պէտք չիկայ այս տիպի մարդոց հոգեբանութիւնը գրչի նիւթ ընելու։ Մէկ երկու, երեք և արդնանք որ մարդը որդ մըն է աստուածութեան բարձրունքները ամբառնալու ցնկացող. ուստի ան կը զալարի նիւթին ցաւերով ու պրկումներով, իր գաղնութիւններն ու իր ախտերը անկորնչելի ու անբաժան մասը կազմեն իր էութեան. ան դեռ ծարաւի է արեան գոլորշիին որ առնգուններ կը գգուէ. — ուստի արթուն կեցէք ու հսկեցէք ձեր անձերուն։ Արթո՛ւն, արթո՛ւն, արթո՛ւն»։

⁂

Մագաղաթեայ պատմութիւնը կ'ըսէ որ տարակուսանքի սուեր մը այդ գիշեր իջաւ մարդոց հոգիին մէջ՝ վաւերականութեան նկատմամբ այս արձանագրութեան որ շատեր վրիպած իմաստունի մը խօսքերը ըլլալ կ'ընդունէին, ուստի ամէն կողմ թեր ու դէմ վիճաբանութիւններ կրկին ծայր տուին։ Ցաջորդող օրերուն՝ վէճերը այնքան սաստկացան ու կիրքերը այնքան բորբոքեցան որ չղթայազերծ փոթորիկ մը տակն ու վրայ ըրաւ ամէն բան։ Քաղաքներու գլխաւոր հրապարակներուն վրայ եղբայրական արիւնը գետի պէս կը հոսէր ու մարդիկ զիրար կը կոտորէին չհասկցուած բանաձեւերու անունով։

Եւ մինչ երբեմնի հզօր կայսրութեան մը անարժան յաջորդները այսպէս կը շարունակէին ներքին վէրքերն ու եղբայրասպան կռիւները, թշնամի ցեղեր արիւնի նո՛ր արշաւանքներ կը կազմակերպէին յանուն իրենց սուրին ու տիրակալութեան…։

Այսպէս ահա մեռաւ ժողովուրդ մը՝ ծնած իմաստութեան արեգակին տակ, բայց անոր սուրերին որոնումով խելագարած…

Վ. ԴԷՈՐԳԵԱՆ

(Վերջ)

ՎՐԻՊԱԿ

Այս պատմուածքէն, նախորդ թիւի մէջ, Բ. սիւնակ վերէն 10րդ տող՝ խանխուսափելին կարդալ՝ անխուսափելին. վարէն 40րդ տող՝ ուրանց կարդալ՝ որուն։

դէն ընթերցողը կրնայ ամբողջացնել ցուցակը։

Ո՞ր սիրտը չի յուզուեցաւ երբ լսեց «Մենք նոր օրեր ունինք վրէժի» «Կռուի երգ» «Զոհերն անհամար կը գոռան վրէժ, անէծք եւ վրէժ»։ Բերանները ըմբոստ գտնուեցան և դուրս տուին այս չատ գեղեցիկ բառերը։ Բայց ի՞նչ դժբաղդութիւն, հեղինակներուն կեանքն ու գործը տողրակներով անարգանք եղաւ, կռուողներու և վրէժի առաքեալներու հանդէպ։

Բայց, ես կը հաւատամ թէ՝ հայոց միշտ խիզախող և երազող յանդգնութիւններ ստեղծող ոգին է, որ օր մը, ըսել ու գրել տուաւ այս կեանքէն եկող և կեանքին գացող բառերը։ Պաշտամունք ունինք իրենց չատ տեղին ըսած նախադասութիւններուն և յարգանք իրենց անձին, որպէս ցեղակից մը և օրինապահ քաղաքացի մը։ Սակայն երբ կանցնի աչակերտական շրջանը և կը բարձրանան ժողովուրդի ամպիոնը, կամ առաջնորդել կը յաւակնին ժողովուրդ մը՝ արիւն կզակ ոճրագործներու մէջէն, իրաւունք չունին թեթեւութիւններ ընելու, հոս է, որ մեր յարգանքը կը փոխուի արհամարանքի։

Խօսքի թագաւորութեան պաշտօնեաները բոլոր ճակատներու վրայ ալ կան. մերթ քննադատ և քաղաքագէտ, մերթ կռուի երգիչ, եայլն։ Մենք չե՛նք ուզեր խօսքերու ծովուն մէջ խեղդուիլ։ Օրերուն ընթացքին դարեր ապրող մեր սերունդին անդամներուն համար, ա՛լ անտանելի են այսպիսի կեղծ ասպետութիւնները։ Պիտի ըսուի թէ՝ «Ազգերու վերազարթնումը առաջին անգամ խօսքով կ'ըլլայ», համաձայն եմ այդ մասին։ Բայց մենք չատ ներողամտութեամբ կանցնինք այդ «խօսքի շրջանն»ի վրայէն։ Սակայն մեր վատ կուրծքերը ունեցուած ուժգին կը պոռան հայ սփիւռքի բոլոր պողոտաներէն թէ՝ ճիշտ խօսիլը արտասանուած խօսքին տէրն ըլլալն ալ հաւատարակչիռ մարդու գործ է։ Կեանքը վիճաբանութիւն է, այո՛։ Սակայն ապրուած կեանքէն ու խօսուած խօսքերէն եզրակացութիւն հանելն ու փորձառութիւն սորվիլն ալ՝ մեծ շնորհք մըն է։ Եթէ մեր ճակատագիրը դժխեմ է, մեզի վիճակուած հալածանքներն ու կեանքը անօրինակ, մեր գործերն ալ պիտի ըլլայ երկաթեայ և խօսքը չեչտուած։

Մեծ ու պզտիկ ասպետներու՞ ցուցահանդէս մը դարձած է գաղթահայ կեանքը։ Արցունքով կը դիտենք այս բանակին բազմանալը։ Ցորենը իր հետը տանիլ սկսած է նոյնիսկ, գաղափարական և խոստումնալից երիտասարդութիւնը։ Նոյն պատմութիւնն է, որ կը կրկնուի։ Պոլսոյ պողոտաներուն վրայ և այլուր գրական վիճաբանութիւններով ազգ կերտել կարծողները, հիմա ալ կը վիճին թէ՝ Անդրանիկին դիակը որո՞ւն կը պատկանի»։ «Եթէ Կարսի մէջ ասանկ օարժէին...»։ «Ապրիլ 24ը միասին չենք կրնար տօնել» որովհետեւ քանի մը որբեր վաստակաւորներու՞ հանդէպ պակաս յարգանք ունեցած են։ «Մայիս 28ը Հայաստանի անկախութեան օրը չէ», զոհի կարմիր արիւնն ու Նըւիրումի պարտականութիւնն է, որ կը խրտչեցնէ ռազմի՞ բանակը։ «Մենք դրօշակ չունինք» կ'աղաղակէ չքախումբը։ Արդեօք երբեւիցէ ունեցե՞ր են գաղափարական դրօշ մը և բանաձեւուած իտէալ մը։

Այսպիսի ախտաւոր մտայնութիւններ տարածեցին գաղութէ գաղութ, մինչեւ, որ հայ խլեակները ոխով լեցուեցին. այնքան այլասերեցին հոգիները, որ անոնք հայհոյեն հարազատին և արդարացնեն թշնամին։ Ընթերցողը թող ըսէ թէ՝. քաղաքրթական ո՞ր աստիճանին վրայ կը կենան ասոնք և ի՞նչ կ'արժեն ապրիլ ցանկացող հայ ժողովուրդին, որպէս մէկ մասնիկը։

ՀԱԼԷՊԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

«Ազդակ»ի երկու խմբագրականները.— Կիրակնօրեայ դպրոցը.— Քարոզները

Սուրիոյ ստուարաթիւ հայութիւնը պէտք էր որ օրաթերթ մը ունենար. «Ազդակ»ի օրաթերթի վերածումը այդ զգալի պակասը լրացուցած եղաւ և մեր ակնկալութիւններէն չատ աւելի լուրջ ու ճոխ բովանդակութիւնով, ընդհանուր Սուրիահայութեան ջերմ համակրանքին արժանացաւ։

Արաբ ժողովուրդին հետ մեր փոխյարաբերութիւնները սիրալիր մթնոլորտի մը մէջ պահելու համար՝ թափած ջանքերը ամէն գովասանքէ վեր է։ Հեռու գնելով ինքզինքը ճղճիմ գրչամարտէ, «Ազդակ», կրնանք ըսել թէ հանգամանօրէն իր բարձր դիրքը կը պահէ և պատուաբեր ուղիի վրայ իր շինիչ ու կազդուրիչ գերը լիովին կը կատարէ այնքան լայն յաջողութեամբ։

Զատկի առթիւ գրուած Որ խաչեցար Վասն Մեր խմբագրականը՝ քրիստոնէական ոգիէ ներշնչուած կուռ ու հիւթեղ գրութիւն մըն էր որ չատ մը քարոզներէ, իր խորքին ու իմաստին մէջ, աւելի բան մը կարժէր, քան եկեղեցւոյ բեմերէն ժամերով խօսուած Եպիսկոպոսական քարոզները։

* *

Անթիլեասի մէջ գումարուած թեմակալ Եպիսկոպոսական Ժողովի որոշումները որոնք արձագանգ գտան «Հառաջ»ի և «Ազդակ»ի մէջ, չեն արդարացներ հայ Լուսաւորչական եկեղեցիի կազմակերպական կանոնագրութիւնները, ի՛նչ որ չատ իրաւացիօրէն դիտել տուած էր «Ազդակ» իր վերջին խմբագրականով։

Մեր եկեղեցականները միանգամ ընդմիշտ պէտք է գիտնան որ Հայաստանեաց եկեղեցին իրենց կալուածը չէ, չեն կրնար ինքնագլուխ ո՛չ կառավարել և ոչ ալ ոևէ փոփոխութեան ենթարկել, առանց գիտակցութեան ու մասնակցութեան ժողովուրդին՝ որ իսկական տէրն է այդ հոյակապ չէնքին և որ բարոյական ու նիւթական անգին զոհողութիւններով կանգուն պահած է զայն դարերու ընթացքին։

Օտարի կողմէ եղած sur commande բարեփոխութիւններ եկեղեցիէ ներս, Սուրիայէ դուրս գտնուող ազգայիններու կողմէ եղած թելադրութիւնները արժէքէն կը կորսնցնեն՝ երբ եկեղեցականները՝ բուն տիրոջ հետ — Սուրիահայութեան հետ — չեն խորհրդակցիր այն բոլոր խնդիրներու մասին, որոնք սերտ առնչութիւն ունին իր հաւատքին ու ազգային ոգիին հետ։

Նկատելով ուրեմն Անթիլեասի Եպիսկոպոսական Ժողովի, Նախաքայլ ուրիշ տարօրինակ նորութիւններու որոնք ներմուծուիլ կուզուին մեր դարաւոր եկեղեցիէն ներս, ուշադրութեանը կը յանձնենք ծերունազարդ Սահակ Հայրապետին որ այնքան բծախնդիր է եկեղեցական կարգ ու կանոններու պահպանման՝ իրեն աւանդ ձգած վիճակին մէջ չարունակութիւնը ապահով տեսնելու համար։

* *

Կիրակնօրեայ դպրոցները՝ որոնք իբր թէ Սուրիոյ թեմերուն մէջ կազմակերպուած են երեք տարիէ ի վեր, խնդրոյ նիւթ դարձած է Եպիսկոպոսական Ժողովին մէջ և արդիւնքը գոհացուցիչ գտնուած։ Ես պիտի չ'անդրադառնամ թէ՝ իրօք Սուրիոյ բոլոր թեմերուն մէջ կազմակերպուա՞ծ են կիրակնօրեայ դպրոցները. որքա՞ն աչակերտ կը յաճախեն. ի՞նչ ծրագրի վրայ կընթանայ դպրոցը եայլն.

Զիս հետաքրքրողը Հալէպի կիրակնօրեայ դպրոցն է որ երկու տարիէ ի վեր գոյութիւն ունի, որուն մասին, այնքան գովեստով խօսած է՝ Հալէպի թեմակալ Առաջնորդ Սրբազանը։

Հալէպի հայ Լուսաւորչական աչակերտութեան ընդհանուր թիւն է չորս հազար. այս խոշոր թիւէն հազիւ 120 աչակերտներ կը յաճախեն կիրակնօրեայ դպրոց, որոնց հարիւրին իննսուսուն տոկոսը Այնթապցի։ Կիրակնօրեայ դպրոցը կը ղեկավարուի աղջիկ մը կողմէ որուն ամուսինը Ամերիկեան Միսիոնարներու դպրոցին մէջ ուսուցիչ է իսկ աղջիկը կը դասուի ռուճճիններու չարքին մէջ։ Ահա՛ կիրակնօրեայ դպրոց մը, ուր մեր պզտիկները պիտի սորվին չարականներ, աւանդական սկզբունքներ, վարք մեր հայ սուրբերուն, աղօթքներ եայլն, տարբեր դաւանանքի պատկանող ուսուցչուհիի մը կողմէ. արդիւնքը խիստ գոհացուցիչ է sur commande ապրանքներուն...

* *

Եպիսկոպոսական Համագումարի օրակարգին մէջ՝ իզուր տեղ փնտռեցինք քարոզներու մասին բան մը, խօսք մը։ Մեր սրբազան հայրերը լաւ կընէին եթէ այդ խնդրոյ շուրջ քանի մը վայրկեան զոհէին և որոշ հրահանգներով դաանային իրենց թեմերը։ Օդերը տաքնալ սկսան և օրերը երկննալ, քարոզներն ալ նոյն համեմատական չափով կրակ ու բոց կտրիլ ու երկարիլ, մինչ ժողովուրդը ձանձրոյթէ յօրանջելով կը կծկէ։

Օրէնք մը կարելի չէ՞ր մշակել համագումարին մէջ որ քարոզները քսան վայրկեանէն աւելի չ'տեւեն, նախապէս պատրաստուած ըլլան, և որ զուր կրկնումներով չ'երկարեն։ Գեղեցիկ բառի մը խաթրին համար երկար նախադասութիւններ չ'շռայլուին և մանաւանդ Ս. Գրքի պատմութիւններով քարոզ մը չ'հրամցնէին խեղճ ժողովուրդին։

Ինչպէս ներդաշնակ երգեցողութիւնները՝ կը վսեմացնին մեր եկեղեցական արարողութիւնները, այնպէս ալ կարճ ու ամփոփ քարոզները կը հմայեն և կը թովեն սրտերը և կը կապեն աւելի սերտօրէն մեր զգացումները դէպի Մայրենի Եկեղեցին.

Ա. ԽԱՏԵՆՑ

Իսկ հայ ունեւորի իմաստութիւնը եղաւ ողորմածութիւնը. տակէ դուրս տեսեց ամէն բան։ Հրեաները օրինակ բերողները, թող լաւ գիտնան թէ անոնք մօտ 15 միլիոն ժողովուրդ մըն են, եթէ պոռալով հայրենիք կը տրուի, ականջները խլացնելու չափ կրնան աղմըկել հրեաները։ Ո՛չ դրամով և ոչ ալ բարի ցանկութիւններով հայրենիք չեն տար ժողովուրդի մը։ Պէտք է կրկնել Յիսուսին խօսքը «Անդամալո՛յծ ոտք ե՛լ և քալէ՛»։

Բայց մենք ունինք նաև մեր գործի և փառքի տաճարը։ Անոր բնակիչները. «վերքերով լի ջան ֆէտայիներն են», նուիրական խենթեր և հոգիներէն ներս սրբազան կրակը վառող քուրմերն են։

Պէյրութ Մ. ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՒ

ԴԻՏՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ԴԱՏՈՒՄՆԵՐ

Մ. ՍԵՐՈԲԵԱՆԻ

Որուն զուտ հասոյթը պիտի յատկացուի բարեգործական հաստատութիւններու:

Գին՝ Լիբանան և Սուրիա 20 Ֆրք.
Արտասահման 1 Տօլար

Դիմել հեղինակին
B. P. 165 Beyrouth (Liban)

ՍԱՀԱԿԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ամիսէ մը ի վեր կը լսէինք որ պրն. Հ. Պէրպէրեան երգահանդէս մը կը պատրաստէ ի նպաստ վրանաքաղաքի Սահակեան Վարժարանի՝ 8-14 տարեկան 65 հոգինոց երկսեռ երգչախումբէ մը բաղկացած։ Ծիտեն բառ սկսեալ էինք արդիւնքի մասին, նկատի ունենալով որ առաջին անգամն է որ Պէյրութի մէջ փոքրերու կողմէ նման հայկական համերգ մը կը տրուի։

Անցած հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 9ին, քաղաքիս Հայ Բողոքականաց ժողովարանին մէջ երեւցաւ 65 հոգինոց այդ երգչախումբը։

Երգահանդէսը դրուած էր կրթական նախարար Ազն. Տիար Կայրիէլ Թուէնիի հովանաւորութեան ներքեւ։

Դաշնակի վրայ նուագուեցաւ Լիբանանի Ազգային քայլերգը՝ որը ունկնդրուեցաւ յոտնկայս։ Ապա բեմէն Սահակեան Վարժարանի Հոգաբարձութեան կողմէ Ֆրանսերէն լեզուով ուղերձ մը կարդաց պրն. Վ. Երկեան ու ըսաւ թէ՝ Ազն. Տ. Կայրիէլ Թուէնի մեր խնդրանքը ընդունելով սիրայօժար ստանձնեց մեր այսօրուան երգահանդէսի հովանաւորութիւնը եւ ուրախ ենք որ ինք այս պահուս անձամբ մեր մէջ կը գտնուի։

Ծրագրի համաձայն երգահանդէսը սկսաւ «Լիբանանի փառքը» (արաբերէն) խմբերգով, որը հեղինակութիւնն է պրն. Վատիհ Սապրայի (Տնօրէն՝ Պէյրութի պետ. երաժշտանոցի)։

Փոքրերու կողմէ յաջողութեամբ երգուեցաւ «Ատաղձագործին երգը» եւ «Բզէզին երգը» խմբերգները՝ որոնք հեղինակութիւնն են երգահան պրն. Հ. Պէրպէրեանի։ Ասոնցմէ առաջինը ներկաներու բուռն ցանկութեան վրայ կրկնուեցաւ։

Օր. Ծանեան մեծ յաջողութեամբ մեներգեց «Անոր»ը (հեղ. պրն. Հ. Պէրպէրեանի ընկերակցութեամբ Տիկ. Սամրանսկիի (դաշնակ) եւ պրն. Պէրպէրեանի (ջութակ) ու Printempsը (գարուն),

Տիկին Պէրպէրեան տաք զգայուն կերպով մեներգեց «Mon coeur soupire»ը եւ «Աչերուդ փայլը» (դաշնաւորուած պ. Պէրպէրեանի կողմէ)։

Պրն. Պէրպէրեան մեծ ձեռնհասութեամբ ջութակի վրայ նուագեց Laloի «Andante»ն, իր հեղինակութիւններէն «Caprice d'Athènes»ը եւ «Air Arménien»ը դաշնակի ընկերակցութեամբ Տիկ. Սամրանսկիի։ Մանաւանդ այս վերջին կտորը իր յղացողութեամբ եւ նուագածութեան (exécution) տեսակէտով չափազանց խորին կտոր մը ըլլալով հանդերձ՝ պրն. Պէրպէրեան գիտցաւ վարպետօրէն թեքնիքի դժուարութեանց յաղթել։

Ապա երգուեցաւ «Դեղձուկին երգը» եւ «Օրօր» խմբերգները, որոնցմէ առաջինը ներկաներու բուռն ծափերուն վրայ կրկնուեցաւ։ Ասոնց երկուքն ալ հեղինակութիւններն են պրն. Պէրպէրեանին։

«Տղաք ուրախ ըլլանք» խմբերգը որ նմանապէս հեղինակութիւնն է պրն. Պէրպէրեանի, դժբաղդաբար տաք անկանոն երգուեցաւ։

Մենք ընդհանուր առմամբ երգահանդէսը յաջող կը գտնենք։

Երգահանդէսի ընթացքին դաշնակով կ'ընկերանար, Պէյրութի Միջազգային համալսարանի ծանօթ եւ Լիբանանի Ազգ. երաժշտանոցի դաշնակի բաժնի ուսուցչուհի Տիկին Սամրանսկի։ Դաշնամուրին նօթերը, փոքրիկ կայծերով կը հոսէին նուագող տիկնոջ մատներուն ծայրէն։ Պէտք է ըսել, որ այս դաշնակահարուհին ըմբռնած է հայկական երգերու ոգին։

Նաեւ մեծ հպարտութեամբ կ'ողջունենք այն պարագան՝ որ Տէր եւ Տիկին Սամրանսկի ձեռքին տակ կուսանին հայ տասնեակ մը օրիորդներ՝ որոնք ապագային լաւ արուեստագիտուհիներ ըլլալու յոյս կը ներշնչեն մեզ, եթէ երբեք անոնք իրենց հոգւոյն խորքը ունին երկիւղածօրէն պաշտամունքը հանդէպ արուեստին։

Հ. Ա.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՆԵՐԳԱՂԹԻ ԿԱՐԱՒԱՆ ՄԸՆ ԱԼ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻ ՇՈՒՏՈՎ

«Հարիզոն» կը գրէ.

Ներգաղթի պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Կը կարծուի թէ 7—8 օրէն Սելանիկի կարաւանը կարելի պիտի ըլլայ ճամբայ հանել:

Այս հաւանականութիւնը կը զօրանայ անով, որ կառավարութեան կողմէ ներգաղթի համար յատկացուած «Իտէրոս» մեծ շոգենաւը, երէկ իրիկուն նաւահանգիստ ժամանեց։ Մեր քաղած տեղեկութեանց համաձայն, այս առաւօտ ժամը 10ին քաղաքս գտնուող ներգաղթի պատասխանատուներէն Ալասանոֆ եւ Լ. Թարասեոֆ, շոգենաւը պիտի երթան, նաւապետին հետ խորհրդակցելու համար՝ մեկնելիք գաղթականներու շոգենաւ փոխադրութեան մասին:

Անցեալ փորձառութենէն օգտուելով եւ հոսկէ մեկնելիք գաղթականներու հանգստութիւնը ապահովելու համար կառավարութեան հրահանգով նոր զետեղումներ կատարուած են շոգենաւին մէջ։

Նաւապետը, որուն հետ երէկ իրիկուն տեսնուեցանք, յայտարարեց թէ, փափաքողները կրնան այցելել շոգենաւը այսօրուընէ սկսեալ ամէն օր, ժամը 10.30էն մինչեւ 12.30։

ԵՐԵՒԱՆԻ ԵՒ ԼԵՆԻՆԿՐԱՏԻ ՄԷՋ ԼԵՆԻՆԻ ԵՐԿՈՒ ՀՍԿԱՅ ԱՐՁԱՆՆԵՐ ԿԸ ԿԱՌՈՒՑՈՒԻՆ

Մոսկուա.— Լէնինկրատի նաւահանգիստին առջեւ Լէնինի մէկ հսկայ արձանը կանգնելու համար, միջազգային մրցում մը բացուած է, արձանին շինութեան համար։ Այս յիշատակարանին համար 6 միլիոն ռուպլի վարկ յատկացուած է։ Անհատներ եւ համայնքներ իրաւունք ունին մասնակցելու այս մրցումին։ Լաւագոյն յատակագիծը յղացողներուն 10,000ական ռուպլինոց 6 մրցանակներ պիտի յատկացուին։ Այս ծրագիրները պէտք է ներկայացուին մինչեւ 15 Սեպտեմբեր 1932։

Միաժամանակ Լէնինի արձան մը պիտի կառուցուի նաեւ Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւանի մէջ: Այստեղ ալ 5 մրցանակներ պիտի տրուին լաւագոյն ծրագիրը յղացողներուն։

ԵՐԵՒԱՆԻ ՆՈՐ ՋՐՄՈՒՂԸ

Մարտ 15ին լրացան Երեւանի նոր ջրմուղին աշխատանքները, իսկ 17ին սկսաւ գործել ջրմուղը, որ ունի 18 քիլոմեթր երկայնութիւն: Այժմ աշխատանքներ կը կատարուին, երկաթէ խողովակներով նոր ջրամբարները միացնելու հիներուն։ Այդ միացման շնորհիւ, օրական 200 հազար դոյլի փոխարէն պիտի ստացուի 500 հազար դոյլ ջուր, որ լիովին կը բաւէ քաղաքին։ Միեւնոյն ատեն ջրաբաշխական նոր կէտեր պիտի շինուին քաղաքին զանազան մասերուն մէջ։

Ասկէ զատ, քաղաքին աջ ու ձախ կողմերը պիտի շինուին նոր ջրամբարներ, որոնք ջուր պիտի հայթայթեն քաղաքի ծայրամասերուն եւ գործարանային շրջաններուն։ Այդ ցանցը պիտի բռնէ մօտ տաս քիլոմեթր երկայնութիւն։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

Մարտ 30ին լրացաւ Հայաստանի Պետական թատրոնին «ստեղծագործական աշխատանքի տասնամեակը»: Այս առթիւ յանձնաժողով մը կազմուած էր, պատրաստելու համար ցուցահանդէս մը եւ ալպոմ մը։ Տօնակատարութեան հրաւիրուած էին Մոսկուայի, Խարքովի, Բագուի եւ ուրիշ քաղաքներու պետական ներկայացուցիչները: Հրաւիրուած էին նաեւ Ալլավերդիի, Ղափանի, Արթիկ — Տուֆի, Անի — Պեմզայի բանուորներու եւ բամպակի շրջաններու ներկայացուցիչները:

ՄԱՆԹԱՇԵԱՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԶԳԱՅԱՑՈՒՆՑ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄԸ

«Ժամանակ», 17 Մարտ.—

Ինչպէս յայտնի է, Բարիզի եկեղեցին հիմնած է Աղեքսանդր Մանթաշեան, քարիւղի իշխանը, եւ կարեւոր գումար մը կտակած անոր հասոյթով մատակարարելու համար այդ եկեղեցին։ Եկեղեցին եւ կտակուած գումարը իր անունով են եւ փոխանցուած չըլլալով ազգին, ժառանգորդները սեփականատէր ներկայացած են եկեղեցիին ու անոր մատակարարութեան յատկացուած գումարին, եւ կը պահանջեն այդ դրամը։ Մանթաշեանի Կովկասի հարուստ հանքերը գրաւուած եւ իրենք նիւթական անձկութեան մատնուած ըլլալով՝ այս յուսահատական միջոցին դիմեցին։

ՈՍԿԻ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ ՀԱՅ ՈՍԿԵՐԻՉԻ ՄԸ

Սելանիկի Միջազգային Տօնավաճառի տնօրէնութեան կողմէ, հայ ոսկերիչներէն Գ. Զէնոն Ա. Գասպարեանին յանձնուած է ոսկի պատուանշան եւ Ա. աստիճանի վկայական մը, ոսկերչական արհեստին վերաբերեալ եւ իր կողմէ շինուած գեղարուեստական իրեր ցուցադրած ըլլալուն համար անցեալ տարուան տօնավաճառին մէջ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ՓՈԽԱՐԷՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ

ԱՍՈՒԼԻՍ

ՀԱՄԱՍՏԵՂԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋԸ

1932 Ապրիլ 16ի շաբաթ իրիկունը, ժամը 8,30ին

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ԳԼԽԱՒՈՐ ԽՕՍՈՂՆԵՐՆ ԵՆ՝

ԱՐԱՄ ՍԱՀԱԿԵԱՆ	«Համաստեղի կեանքն ու գործը»
ԳԱՍՊԱՐ ԻՓԷԿԵԱՆ	«Համաստեղի հերոսները».
ԽՈՍՐՈՎ ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ	«Քաղաքական հայեացքները Համաստեղի գրականութեան մէջ»
ՎԱՐԴԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆ	«Համաստեղի ոճն ու լեզուն»
ՆԻԿՈԼ ԱՂԲԱԼԵԱՆ	«Համաստեղի տեղը հայ գրականութեան մէջ»

Մուտքի վճարը սովորական. անդամներուն համար 10 սուրիական դահեկան, ոչ-անդամներուն համար՝ 15 դահեկան։

Ապրիլ 30ին շաբաթ իրիկունը տեղի պիտի ունենայ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ Համերգը, Ճեմարանի ուսուցիչ պարոն Հ. Պէրպէրեանի ղեկավարութեամբ և Ճեմարանի երգչախումբով։

Իսկ Մայիս 14ի շաբաթ իրիկունը ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Խնամակալ Մարմնի ղեկավարութեամբ և մասնակցութեամբ խումբ մը համակիր սիրողներու պիտի բեմադրուի Լեւոն Շանթի նոր թատերախաղը «Օշին Պայլ»

ՓՐՈՍՓԵՐ ՄԵՐԻՄԷ

ՔԱՐՄԷՆ

Նախ Պոհեմուհին լռութիւն պահեց, բայց Օձ փողոցը հասնելուն պէս (յիշելու էք այդ ծուռ ու մուռ փողոցը որ կ'արդարացնէ իր անունը) սկսաւ թողուլ որ իր ուսերը տակաւ բացուին ու երեւան հանեն իր գողարիկ հրապոյրները և ըսաւ կրցածին չափ ցած ձայնով, իմ կողմս դարձած։

— Սիրելի՛ զօրականս, ո՞ւր կը տանիք զիս։

— Բա՛նտ. խեղճ զաւակս պատասխանեցի իրեն կարելի քաղցրութեամբ, ինչպէս որ պէտք է խօսի զինուոր մը բանտարկեալի մը հետ, մանաւանդ երբ կին ըլլայ դիմացինը։

— Աւա՜ղ, ինչ պիտի ըլլամ ես տէ՛ր սպայ։ Գթացէ՛ք ինծի, դուք այնքա՜ն երիտասարդ էք ու ազնիւ... Թողուցէք որ փախչիմ, ձեզի կուտամ պարլաչիի կտոր մը, որ կրնայ ձեզի կապել բոլոր կիները։ Խմցուցէ՛ք կնոջ մը անկէ. ճերմակ գինիի մէջ դրուած, ու անիկա երբեք պիտի չըկրնայ դիմադրել։ Ես իրեն պատասխանեցի կրցածիս չափ լրջօրէն։

— Հոս ատանկ բաներով զբաղուելու տեղ չէ։ Հրաման է՝ պէտք է բանտ երթան: Ուրիշ ճար չկայ։

Մենք, պասքերս, ունինք լեզուական այնպիսի չեչտ մը, որ մեզ չատ դիւրութեամբ կը զանազանէ Սպանիացիներէն։ Ատոր փոխարէն, մեզմէ ոչ ոք կրնայ չիտակ արտասանել bai jaona (այո՛, պարոն)։ Քարմէնը դժուարութիւն չկրեց գուշակելու համար իմ գաւառացի ըլլալս։ Գիտէք պարոն, որ Պոհեմները չունենալով իրենց սեփական հայրենիքը. միշտ երկրէ երկիր կը ճամբորդեն ու կը խօսին բոլոր լեզուներով։ Անոնց մեծագոյն մասը կը գտնուի Բորթուկալի, Ֆրանսայի գաւառներու, Քաթալէնիոյ մէջ և ամէն տեղ։ Նոյն իսկ Անգլիացիներուն եւ Մաւրիտանացիներուն (Maurs) կրնան խօսիլ։ Քարմէնը բաւական լաւ գիտէր պասքերէնը։

— Laguna ene bihotsarena, սրտի՛ս բարեկամը, ըսաւ ինծի մէկէն ի մէկ. մեր հայրենիքէ՞ն ես։

Մեր լեզուն պարոն, այնքա՜ն գեղեցիկ է, որ երբ զայն կը լսենք օտար երկրի մը մէջ, տարիկա սարսուռ կուտայ մեզի...—կ'ուզէի մեր երկրէն խոստովանահայր մը ունենալ, աւելցուց անպիտանը։

Լռութենէ մը վերջ վերսկսաւ։

— Ես Էլիզօնտօցի եմ պատասխանեցի եւ խորապէս յուզուած՝ լսելով որ մէկը իմ լեզուէս կը խօսի։

— Ես, Էզալարցի եմ, ըսաւ ան (տարիկա մեզմէ չորս ժամ հեռու գտնուող երկիր մըն էր)։ Պոհեմներու կողմէ տարուած եմ Սեվիլ։ Կ'աշխատէի գործարանին մէջ դրամ շահելու համար, որով պիտի երթայի խեղճ մօրս քով որ իբրեւ մխիթարութիւն զիս և փոքրիկ պարտէզ մը միայն ունի, քսան խնձորենիներով։ Ա՜հ եթէ հայրենիքս ըլլայի հիմա, ճերմակ լեռներուն մէջ։ Նախատեցին զիս, որովհետեւ չեմ պատկանիր գողերու և փտած նարինջ ծախողներու այս երկրին։ Եւ այդ լկտուհիները ինծի դէմ ելան, որովհետեւ ըսի՝ թէ իրենց բոլոր զինուած քաջերը պիտի չկրնային վախցնել կապոյտ գտակով ու երկայն գաւազանով մեր երկրի լանջերէն մէկ հատը։ Ընկե՛ր, արդեօք բան մը չե՞ք ըներ ձեր երկրացիին համար։

Կը ստէ՛ր պարոն, անիկա մի՛շտ ստեց։ Չեմ գիտեր թէ այդ աղջիկը իր ամբողջ կեանքին մէջ ճշմարիտ բառ մը արտասանա՞ծ է։ Բայց երբ խօսէր՝ ես կը հաւատայի իրեն։ Անիկա զօրաւոր էր ինձմէ։ Անիկա կեղծած էր պասքերէնը և ես զինք Նավարցի կարծեցի։ Իր աչքերը, բերանը և գոյնը միայն կ'ըսէին գնչուհի ըլլալը։ Ես խենթեցած էի. ա՛լ ոչ մէկ բանի ուշադրութիւն չէի ըներ. կը մտածէի, որ եթէ Սպանիացիները նախատէին հայրենիքս, պատռած պիտի ըլլայի անոնց դէմքը, ինչպէս որ ըրած էր անիկա քիչ առաջ ըրած էր իր ընկերուհիին։ Կարճ՝ գինովի պէս էի։ Ցիմարութիւններ էին որ դուրս կուտայի ու պատրաստ էի զանոնք գործադրելու։

— Եթէ ձեզ հրէի և դուք ալ իյնայիք, իմ երկրացի՛ս, ըսաւ ան պասքերէն լեզուով, Քասթիլանցի սա երկու նորափետուրները չէին որ պիտի կարենային բռնել զիս։

Ինչ մեղքս պահեմ, մոռցայ տրուած հրամանը, ամէն բան և ըսի իրեն։

— Էհ լա՛ւ բարեկամուհիս. փորձեցէք և թո՛ղ լեռներու Աստուածուհին ձեզի օգնական ըլլայ։

Այդ միջոցին մենք կ'անցնէինք նեղ փողոցներէն մէկուն մէջէն՝ որոնցմէ այնքան չատ կայ Սեվիլի մէջ։ Մէկէն ի մէկ՝ Քարմէնը ետև դառնալով բռունցքի հարուած մը կուտայ ծոծրակիս։ Ինքզինքս կը թողում ու կ'իյնամ գետին, կռնակի վրայ։ Մէկ ոստումով՝ անիկա կը ցատքէ վրայէն ու կ'սկսի փախչիլ, մեզի ցոյց տալով միայն զոյգ մը սրունքներ... Ես անմիջապէս ոտքի կը կանգնիմ և նիզակս հորիզոնական ձևով կը բռնեմ, կարծես փակելու համար միջոցին անցքը, այնպէս որ՝ զինուորս պահ մը չեն կրնար սկսիլ հետապնդումին։ Ետքը կը սկսիմ վազել և անոնք ալ ետևէս: Բայց բռնե՞լը, այդ մասին վտանգ չկար։ Մեր խթաններով, սուրերով և նիզակներով այնքան որ ծանրաբեռնուած էինք։ Աւելի կարճ ժամանակէն որ ես կարենամ պատմել ձեզի, կալանաւորուհին անհետացած էր։ Թող որ, փողոցի բոլոր կիները կը դիւրացնէին անոր փախուստը և սխալ ճամբայ ցոյց տալով կը ծաղրէին մեզ։ Շատ մը ապարդիւն փնտռտուքներէ ետք հարկ եղաւ վերադառնալ պահականոց, առանց բանտարկեալը յանձնած ըլլալնուս ստացագիրը հետերնիս ունենալու։

Մարդիկս, չպատժուելու համար, ըսին թէ Քարմէնը խօսած էր հետս պասքերէն լեզուով։ Եւ չատ բնական չէր թուէր որ այնքան փոքր աղջկայ մը բռունցքին հարուածը կրցած ըլլայ տապալել ինծի պէս ուժեղ երիտասարդ մը։ Այս բոլորը չատ պղտոր թուեցաւ կամ մանաւանդ... խիստ պարզ։ Պահակութենէ իջեցուելով, աստիճանազուրկ եղայ և դրկուեցայ մէկ ամիս բանտարկութեան։

Թարգմ. Վ. ԽԱԺԱԿ

(Շար.)

(10)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՄԱՐԷՇԱԼ ՀԻՆՏԷՆՊՈՒՐԿ ԸՆՏՐՈՒԱԾ

Պէրլին.— Մարէշալ Հինտէնպուրկ ընտրուեցաւ 19 միլիոն 336944 ձայնով, մինչդեռ Հիթլէր շահեցաւ 13 միլիոն 416914 ձայն. իսկ Թըհէլման 3 միլիոն 705115 ձայն։

ՔԻՒՐՏԵՐՈՒ ԴԷՄ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ՍԿՍԱՒ

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՕԴԱՆԱՒՈՐԴ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Լոնտոն.— Պ. Լիսթըր՝ պատասխանելով Իրաքի մէջ Պարզանցի Շէյխ Ահմէտի դէմ կատարուած զինուորական գործողութեանց վերաբերեալ հարցումներուն, յայտարարեց թէ Մարտ 15ին Իրաքի բանակէն զսպողական գործողութեանց յատկացուած զօրաւոր ոյժ մը գացած է խռովեալ շրջանը։ Սոյն ոյժը կ'զբաղի այժմ հաստատելու խաղաղային վարչութիւնը եւ ոստիկանական հակակշիռը։

Իրաքի Բրիտանական օդանաւային ուժերէն խումբեր կը գործակցին բանակին հետ։ Քանի մը ընդհարումներ տեղի ունեցան արդէն ապստամբներու հետ եւ անգլիական օդանաւ մը ձեռնարկած է հետազօտական գործողութեանց որոնց միջոցին ենթարկուած է հրացանաձգութեան որը պատճառած է, դժբախտաբար անգլիացի, օդանաւորդի մը մահը Ապրիլ 3ին եւ ուրիշի մըն ալ վիրաւորուիլը։

Պ. Լիսթըր աւելցուց թէ *Արքայական Օդանաւային ուժը* գործողութիւններ կը կատարէ ընդհ. հրամանատարի հրամանին տակ եւ Բարձր Գոմիսէրի հաւանութեամբը։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԶՕՐԱՎԱՐ ՄԸ ԿԸ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԻ

Պաղտատ.— Իրաքի բանակին ընդհ. քննիչ Զօրավար Ռուէն Ռոպէնսըն վիրաւորուած է Պարզանցի Շէյխ Ահմէտին կուսակից քիւրտերու կողմէ արձակուած գնդակներէն։ Շէյխ Ահմէտ նոր կռիւ մը հիմնած է եւ կը ջանայ այդ կռիւը ընդունիլ տալ դրացի աշիրէթներուն թալանի եւ սպանութեան միջոցաւ։ Իրաքի բանակէն զօրասիւն մը զսպողական պատժով ղրկուեցաւ Քիւրտիստան վերջ մը դնելու համար ծագած խլրտումներուն։

ԴԱՆՈՒԲԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ՊԵՐԼԻՆԻ ԵՒ ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՆՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Լոնտոն.— Անգլօ-Ֆրանսական դաշինքի մը վարագոյրի ետեւը կընքուելու կարելիութեան մասին Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ մտահոգութիւնը եւ բանակցութեանց խզման մասին տեղի ունեցող ֆինանսական ակնարկութիւնները, անհաւասիկ չորս պետութեանց խորհրդաժողովին թողած հակազդեցութիւնը ցամաքային Եւրոպայի վրայ։

Հակառակ նախագահական ընտրութեանց մօտալուտ ըլլալուն, Գերմանիոյ մէջ մեծ շահագրգռութեամբ կը հետեւին խորհրդաժողովին գործունէութեան, ուր կը թելադրեն թէ Մեծն Բրիտանիա կարող է հաւանիլ Գերմանիոյ, Իտալիոյ եւ Լեհաստանի Դանուբեան Դաշնակցութենէն դուրս ձգուելուն եւ այդ ալ հատուցումներու խնդրոյն մասին Ֆրանսայի կողմէ ըլլալիք զիջողութեան փոխարէն։

Փարիզի լաւատեղեակ շրջանակները այն տպաւորութիւնը ունին թէ Իտալական եւ Գերմանական կառավարութիւնները կը ջանան Դանուբը երկարել մինչեւ Պէրլին եւ Հռոմ, մինչդեռ ծրագրին գլխաւոր կէտը որն է անշահախնդիր յատակագիծ մը վերականգնելու համար Դանուբեան երկիրները, վտանգուելու երեւոյթը ունի։ (Ռ. Գ.)

ԼՈՅՏ ԺՕՐԺ ՊԻՏԻ ՔԱՇՈՒԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

Լոնտոն.— Լաւատեղեակ աղբիւրներէ լուր կը տրուի թէ Պ. Լօյտ Ճորճ որոշած է քաշուիլ քաղաքական գործօն կեանքէն։ Անիկա իր աթոռը պիտի պահէ Համայնքներու Ժողովին մէջ և ինքզինքը պիտի նուիրէ գլխաւորաբար գրականութեան և իր սիրական հաճոյքը եղող հողամշակութեան։

ՃԱՊՈՆ ԵՒ ՄԱՆՉՈՒՐԻԱ

Բարիզ.— «Բըթի Բարիզիէն»ը հրատարակեց Պ. Եօշիզաւայի հետ տեսակցութիւն մը որով այս վերջինը կ'եզրակացնէ թէ Ճապոն Մանչուրիոյ մէջ շատ արիւն թափած է, մեծ գումարներ վատնած, հետեւաբար ան որոշած է պահել իր գրաւողութեան պտուղները։

Շանկայ.— Զինադադարի խորհրդաժողովը գումարուեցաւ առտու և երեկոյ ապարդիւն կերպով, առանց կարենալ կարգադրելու ճապոնական զինուորներու ետ քաշուելու խնդիրը։

ԴԱՆՈՒԲԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԱՆԵԼԻ ՄԸ ՄԷՋ
Հակառակ զանազան խօսակցութիւններու, Չորս Պետութեանց պատուիրակները չյաջողեցան համաձայնիլ

Լոնտոն.— Կը հաւաստուի թէ Չորս Պետութեանց Խորհրդաժողովը պիտի յետաձգուի և անիկա հաւանականաբար պիտի գումարուի Ժնէվի մէջ ուր պատուիրակները հանդիպում մը պիտի ունենան յառաջիկայ շաբաթ զինաթափութեան խորհրդաժողովին առթիւ։

Տարակարծութիւն գոյութիւն ունի խորհրդաժողովի ծոցին մէջ։ Երկու պետութիւններ տրամադիր են յարգելու համար անմիջական համաձայնութեան մը և միւս երկուքը՝ իրերու կարելի եղածին չափ արագօրէն ընթացք տալու պատրաստակամ լինելով հանդերձ, ի վիճակի չեն գտնուիր տալու համար վերջնական պատասխան յարուցուած խնդիրներու ոմանց մասին։

Կը կարծուի թէ միաձայն համաձայնութիւն մը կարելի է միշտ, բայց նըկատելով որ կարգ մը տեղեկութիւններ հարկաւոր են զանոնք ստանալը քանի ժամէ մը աւելի ժամանակի կարօտ է։ (Ռ. Գ.)

ԿԱՐԵՒՈՐ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ՄԷՋ

Լոնտոն.— Տեղեկութիւն առնուեցաւ թէ Դանուբեան խորհրդաժողովը ըսկզբունքով համաձայնած է թէ պէտք է ստիպողական կերպով օգնել անձկութեան մէջ գտնուող Դանուբեան երկիրներուն, բայց խուսափեցաւ խորհրդաժողովը կապել որոշ ծրագրի մը շուրջ։

Երկու հարցեր մէջտեղ դրուեցան. այսինքն՝ Ա. պէ՞տք է Պուլկարիան մըտցնել Դանուբեան դաշնակցութեան մէջ. Բ. պէ՞տք է որ Դանուբեան երկիրները խորհրդակցին առանձինն։

Ֆրանսա եւ Մեծն Բրիտանիա հակամէտ են Չորս պետութեանց խորհրդաժողովին առաջարկութիւնը ենթարկելու Դանուբեան երկիրներէ բաղկացած ժողովի մը նկատողութեան մինչդեռ Իտալիան եւ Գերմանիան կը փափաքին որ գումարուի ինը երկիրներու մասնակցութեամբ լիակատար խորհրդաժողով մը. Նկատելով որ միմիայն Դանուբեան պետութիւններու մասնակցութեամբ գումարուած ժողովի մը մէջ որոշուած ծրագիր մը պիտի կրնար վնասակար ըլլալ Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ.

(Հեռագիրներու շարունակութիւնը կարդալ 4-րդ էջ)

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՒԱՌ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԱՆՅԱՋՈՂ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՉԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻՐ

Ինչպէս գրած էինք, առջի օր, կիրակի, տեղի ունեցան Անդր Նէհր, Նոր Մարաշ Թրաշ եւ Նոր Միս թաղերու Գաւառական ընտրութիւնները։ Երկու թաղերու մէջ քուէատուփեր դրուած էին եւ որոնց կը հսկէր ընտրողական յանձնախումբը։ Առտուընէ մինչեւ իրիկուն, հակառակ մասնաւորներու թափած բուռն ճիգին եւ աշխատանքներուն, 800 քուէարկելու իրաւունք ունեցողներէն մի միայն 56 քուէարկողներ եղան։

56 քուէներու մեծամասնութիւնը տահեցան Տիարք Միւրմէեան, Երեւանեան եւ Միւլահեան։

Նոր Մարաշ թաղեցիները չմասնակցեցան ընտրութեան, իսկ Նոր Միս եւ Թրաշ թաղի բնակիչներէն հազիւ քանի մը հոգի քուէ տուին։ 56 քուէարկողներուն մեծամասնութիւնը Անդր Նէհրի եկեղեցին անմիջական շրջապատի բնակիչներէն էին։

Ինչպէս կը տեսնուի, միւս թաղերն ալ միեւնոյն արդիւնքը պիտի տան։ Ժողովուրդը պիտի չմասնակցի ընտրութեան զանազան պատճառներով, որոնք, աւա՜ղ, նկատի չ'առնուեցան նախապէս։

ՎԵՀԱՓԱՌԸ ՀԱԼԷՊ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՅ

Ծերունազարդ Հայրապետը այս շաբթուան վերջերը պիտի մեկնի Հալէպ, ուր պիտի մնայ քանի մը ամիս՝ հանգստի համար։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՊԱՏԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԷ ՄԸ
ԳՈՂՆ ԱԼ ՀԱՅ Է

Ժան Գրլրճեան Մար Միխայել թաղին մէջ ծխախոտի գործարան մը ունի։ Շաբաթ օր ան լուր տուաւ ոստիկանութեան թէ իր գործատունէն ամէն օր մեծ քանակութեամբ ծխախոտ կը գողցուի եւ հեղինակը կը մնայ անծանօթ։

Ոստիկանութիւնը իսկոյն ղրկեց երկու գաղտնի ոստիկաններ՝ Միսակ եւ Էլիաս էֆէնտիները։ Ոստիկանները յետ քննութեան երեւան հանեցին որ Յովհաննէս Պօյաճեան անուն կարաժի տէրն է գողը։ Ձերբակալուեցաւ ան եւ խոստովանեցաւ իր մեղքը։ Յովհաննէս իր գողցած ծխախոտները կը ծախէր երկու տեղացիներու, որոնք եւս ձերբակալուած են։

ԿԵՂԾ ՄԵՍԻԱՆ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Քանի մը թիւ առաջ գրած էինք որ Հազմիէ թաղին մէջ բուսած է նոր Մեսիա մը որ կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւն։ Բազմաթիւ նախապաշարեալներ, որոնց մէջ կը գտնուէին նաեւ ուսումնական հայրենակիցներ, զոհ կերթային այս կեղծ Մեսիայի խաբէութեանց։

Ընդհ. Դատախազութիւնը լուր առնելով որ օր ըստ օրէ այս կեղծ բժիշկը կը շարունակէ իր կողոպուտները, հրաման տուաւ անոր ձերբակալման համար։ Այժմ կեղծ Մեսիան Պաապտայի բանտին մէջ ինքզինքը կը դարմանէ...

ԾԱԽՈՒԱԾ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՆԵՐ

Անցած Մարտ ամսուան ընթացքին ինքնաշարժի ընկերութիւնները Պէյրութի մէջ ծախած են 85 ինքնաշարժներ, որոնցմէ 35ը ղրկուած է Սուրիա։

ՎԱՐՁԱԿԱԼՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ
ԱՅՍ ՇԱԲԱԹ ՊԻՏԻ ԼՈՒԾՈՒԻ

Վարձակալներու Միութեան Վարչութիւնը Շաբաթ օր ժողով գումարելով որոշեց Վարչապետին խնդրանք մը ներկայացնել Նորէն եւ խնդրել որ կարելի եղածին չափ շուտափոյթ կարգադրութիւն մը ընէ վարձքերու խնդրին համար։

Վարչապետ Օկիւստ փաշա ստացած է այդ խնդրագիրը եւ պատասխանած թէ՝ այս շաբթուան ընթացքին անպայման պիտի լուծէ վարձակալներու խնդիրը եւ գոհացում պիտի տայ անոնց պահանջներուն։

ՆԵՐՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԴԷՄ ԲՈՒՌՆ ՊԱՅՔԱՐ

«Էլ Նիտա» ազգայնական թերթը, իր վերջին համարներուն մէջ բուռն պայքար մը բացած էր Ներքին Գործոց Նախարար Մուսա Պէյ Նամմուրի դէմ։ Նմանապէս «Լա Սիրի» թերթը բուռն յարձակում մը գործած էր անոր դէմ, յայտարարելով որ Մուսա պէյ հանրապետութեան նախագահութեան համար դրած էր իր թեկնածութիւնը։

Այժմ սակայն, Մուսա Պէյ Նամմուր կը հերքէ՛ իրեն վերագրուած թեկնածութեան պատմութիւնը եւ կը յայտարարէ որ ինք երբեք մտադրութիւն չէ ունեցած թեկնածութիւնը դնելու։ Կարգ մը թերթեր ցաւ կը յայտնեն Ներքին Նախարարին դէմ սկսած պայքարին համար եւ կը նկատեն որ չար դիտաւորութեան մը արդիւնքն է այդ անիրաւ պայքարը։

ՏԱՐԱԲԱՂԴ ՔՕԼՕՆԷԼԻՆ ԵՂԲԱՅՐԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Անցած ուրբաթ օր, Զուիցերիայէն Արեւելեան ձեպընթացով քաղաքս ժամանեց Քօլօնէլ Ըրնիէի եղբայրը Տօքթ. Ըրնիէ, իր եղբօր մարմինը փոխադրելու համար Հայրենիք, որ ամսոյս 13ին, Շամփօլիօնով պիտի մեկնի Պէյրութէն։

Տօքթ. Ըրնիէ եկած օրն իսկ գնաց Սէն Ժան հիւանդանոցը եւ ծաղկեպսակ մը դրաւ եղբօրը դագաղին վրայ եւ սկըսաւ լալ։ Ժամը 8ին, անկէ վերջ, Օթէլ Տիէօ հիւանդանոցը գնաց եւ այցելեց Տիկին Քօլօնէլ Ըրնիէն, որ ցարդ հիւանդ կը պառկի։ Քօլօնէլի մարմինը հիւանդանոցէն մինչեւ նաւ մեծ շուքով պիտի փոխադրուի եւ պիտի ըլլան հանդիսութիւններ։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՊԷՅ ՊԷՐԷՔԷԹ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Ուրբաթ օր Պէյրութ ժամանեց Ն. Վ. Սուպհի Պէյ Պէրէքէթ, Սուրիոյ կառավարութեան նախկին պետ եւ իշխանապետ Բօհալ։

Իրեն այցելող լրագրողներուն պատասխանելով Ն. Վսեմութիւնը յայտնած է որ Սուրիական խորհրդարանը հաւանական է որ ամսոյս 20-25 բացուի։

ԹՐԻՓՕԼՑԻՆԵՐԸ ՇԷՅԽ ՃԻՍՐԸ ԿՈՒԶԵՆ

«Էլ Նիտա» Թրիփօլիէն բազմաթիւ ստորագրութիւններով հեռագիր մը ստացած է, որով կը պահանջուի Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսրի ընտրութիւնը նախագահութեան պաշտօնին համար։ Սոյն հեռագրով կը յայտնուի որ Թրիփոլիի բոլոր հոսանքները միացած են այս պահանջքին մէջ։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ
ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԱՅՍ ՇԱԲԱԹ

Հանրապետութեան Նախագահի ընտրութեան պայքարը սաստկացաւ։ Երեսփոխանները սկսան նոր ծրագիրներ պատրաստել։

Շաբաթ օր, ըսի ըսաւ մը շրջան ըրաւ, որու համաձայն իբր թէ երկու բարեկամ թեկնածուներու միջեւ անհամաձայնութիւն մը գոյացած է. այդ երկու թեկնածուներն են Շէյխ Պէշարէ Խուրի եւ Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսր։ Բայց վերջէն լսուեցաւ թէ նոր բանակցութիւններ սկսած են անոնց միջեւ եւ մօտ է վերստին համաձայնութեան մը գալու հնարաւորութիւնը։ Կ'ըսուի թէ Շէյխ Պէշարէ Խուրի ընդունած է ի նպաստ Շէյխ Ճիսրին հրաժարելու իր թեկնածութենէն։ Մինչդեռ լրագրողներուն իր ըրած յայտարարութեան մէջ Շէյխ Պէշարէ կը հաւաստէ որ ինք երբեք մտադիր չէ հրաժարելու թեկնածութենէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՃԱՇ

Մուհամմէտ պէյ Ֆախուրի երէկ գիշեր ճաշի հրաւիրեց Սիւննի, Շիի եւ Տրիւզի երեսփոխանները։ Այս հրաւէրէն դուրս մնաց միայն Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսր։ Մինչդեռ կ'ըսուի թէ՝ այս հացկերոյթին նպատակն է Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսրի թեկնածութեան յաջողութիւնը։ Ի հարկէ հոն տեղի ունեցան զանազան խօսակցութիւններ եւ որոշումներ տրուեցան։ Մոտաւորապէս քսան մահմետական երեսփոխաններ ներկայ գտնուեցան սոյն ճաշկերոյթին։

«Էլ Ահրար» կը գրէ որ նախագահի ընտրութիւնը տեղի պիտի ունենայ չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի օր, սակայն «Էլ Նիտա» կը պնդէ որ ուրբաթ կամ շաբաթ տեղի պիտի ունենայ։ Վերջապէս բոլոր թերթերն ալ համաձայն են որ, այս շաբթուան ընթացքին տեղի պիտի ունենայ ընտրութիւնը։

ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Տամաշ փողոցի մէջ, առջի գիշեր, անծանօթ մը մտած է Նէհիպ Շարապիի բնակարանը։ Տանտէրը կ'արթննայ եւ կ'ուզէ հետապնդել գողը։ Հազիւ տունէն դուրս ելած Նէհիպ կը յաջողի ձերբակալել եւ կուզէ կապել զայն։ Կռիւը կսկսի գողի եւ տանտիրոջ միջեւ, որու ընթացքին առաջինը դանակի հարուածով մը կը վէրէ Նէհիպի մէջքը եւ կը փախչի։

***

Արքին Ղազար Պասմաճեանի խանութը կը մտնեն քանի մը անծանօթ գողեր եւ կը թռցնեն անոր 100 ոսկին։

ՄՈԹՈՍԻՔԼԷԹԻ ԱՐԿԱԾ

Պետրոս Պայրքեան, 45 տարեկան, Մարաշցի հնակարկատ մը, Նահրի փողոցէն անցնելու պահուն զարնուեցաւ մոթոսիքլէթի մը։ Խեղճ հայը, որուն գանկոսկրին յատակը ջարդուած է, ոստիկաններու կողմէ փոխադրուած է Ֆրանսական Օթէլ Տիէօ հիւանդանոցը, ուր կը մնայ ուշակորոյս վիճակի մէջ։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱԾ

Շաբաթ օր, ինքնաշարժ մը, զարնուելով Նամէ Սլէյման Աշիքի անուն 21 տարեկան աղջկան մը, կոտրեց անոր ոսկորները ու բազկոսկրները։

Բ. ԳՈՄԻՍԷՐԻ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ
ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՕՐ

Երէկ Դամասկոսէն վերադարձաւ Բ. Գոմիսէր պրն. Բօնսօ։ Երեսփոխանական ժողովը անմիջապէս հրաւէր ստացաւ այսօր գումարուելու՝ ընտրելու համար հանրապետութեան նախագահը։

Ցարդ ոչ ոք գիտէ թէ՝ ո՞վ պիտի ըլլայ յաջորդ նախագահը։ Ամենէն հաւանական թեկնածուն կը նկատուի պրն. Էմիլ Էտտէն։

Հ. Մ. Ը. Մ. ԿԸ ՅԱՂԹԷ

Հ. Մ. Ը. Մ.-ի տեղւոյս մասնաճիւղի Առաջին, Պահեստի և Բ. խումբերը կիրակի օր 9 Ապրիլ, մրցեցան տեղական զանազան խումբերու հետ, որոնցմէ Պահեստին և Բ. խումբերը հաւասար դուրս եկան 1—1ով։

Իսկ Ա. խումբը՝ որ խաղաց Union Sportive*ի դէմ, Անդր Նահրի համանուն խաղավայրին վրայ, ունեցաւ խիստ հետաքրքրական խաղ մը։*

Ներկայ էր հայ և տեղացի ստուար բազմութիւն մը, նոյնպէս և ֆրանսացի բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։

Խաղը սկսաւ ժամը 3.45ին, Հ.Մ.Ը.Մ.-ի տղոց յարձակողականով։ Նկատելի էր մեր տղոց հանդէս բերած գերազանց ոյժը։

Ա. կիսախաղին Հ.Մ.Ը.Մ. կը յաղթէր 0—3ով։ Իսկ երկրորդին, երկու նոր կէտեր աւելցնելով նախկիններուն վրայ յաղթանակը վերջնականապէս ապահովեց։ Անկէ վերջ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի տղաքը ունէ ճիգ չըրին նոր կէտեր շահելու համար. բան մը՝ որ սխալ է, և յաճախ տուժել տուած է խումբին։

Խաղը լրանալու մէկ վայրկեան մնացած Unionցիները ընդհանուր խառնակութենէ մը օգտուելով, կէտ մը շահեցան։

Խաղը վերջացաւ 1—5ով, և Հ.Մ.Ը.Մ.-ի յաղթութեամբ։

Ոչ մէկ անախորժ միջադէպ տեղի ունեցաւ խաղի ընթացքին։ Խաղէն վերջ ալ եղբայրական ոգի ցոյց տուին իրար հանդէպ, խումբերը խառնուելով իրարու նկարուեցան, և փոխանակ իրարու «կեցցէ»ներ գոչեցին։ ԹԱԴԷ

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՕՐ

Հայ Գեղ. Միութիւնը եւ Ամերիկեան Համալսարանի Հայ Ուսանողական Միութիւնը կը կազմակերպեն Կոմիտասի օր մը, նուիրուած մեծանուն արուեստագէտին գործերուն։

Երգչախումբին մասնակցիլ փափաքողները կը հրաւիրուին երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը, Ապրիլ 12 եւ 15, Գեղ. Միութեան ակումբը։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
11 ԱՊՐԻԼ 1932

		Ս. Դ.
Եգիպտ. թղթադրմ.		491
Անգլիկն. »		480
Տոլար »		126
Թրքական »		60
Պանք Օթթոման		125
Իտալական Լիր 100		655
Յունական Տրախմի 100		125
Անգլկ. ոսկի		605
Ֆրանս. »		484
Օսման. »		550
Արծաթ մէճիտ		28
Գրէտի Ֆոնս. Ա. Ֆ.	540	
» » Բ. »	290	
» » Գ. »	283	

Սէֆէրեան եղբարք Րիւ Ֆօշ
Թէլէֆօն՝ Ն-19

Պ. ՍԷԼՕՆ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

184

Որովհետև ես բաւական հեռու չի կուռողներից և այդ պատճառով չէի կարող հետեւիլ նրանց գործողութիւններին, ուստի կռուի նկարագրութիւնը տալիս եմ օգտուելով այն պատմութիւններից, որ արել են ինձ բազմաթիւ պաշտօնական անձինք և մասնաւորապէս մեր ընկերները՝ Անդրանիկ, Գարեգին և ուրիշներ։ Բացի այդ ես կարդացել եմ բոլոր հրամանատարների ներկայացրած զեկուցումները և առհասարակ ամենամանրամասն կերպով ծանօթացել եմ և հետաքրքրուել այդ անցքով։ Այնու ամենայնիւ ես բարւոք եմ համարում առաջ բերել այստեղ մեր հայկական վաշտի գործունէութիւնը այնպէս, ինչպէս այդ ներկայացրել է վաշտի ֆելչեր Դիմիտրը, որ մեր խնդիրքով գրի է անկացրել այդ օրուայ անցքերը և յանձնել մեզ դեռ Մարմարա ծովի ափին, Պանդերմա գիւղում։ Թող օտարը խօսէ մեր հայերի ցոյց տուած քաջութեան մասին, թող օտարը անաչառ կերպով դատէ և գնահատէ մեր հայերի գործունէութիւնը։ Եթէ մենք ասենք որ և է աւել բան, գուցէ չափազանցութիւն, կողմնապահութիւն համարուի։

«... Գնդակները կարկուտ պէս տեղացին վաշտի գլխին... կռիւն սկսեց։

Գող-պորուչիկ Գարեգինը հայեացքը գցեց իր կոլոնայի վրայ, որ տեսնի արդեօք չի՞ խանգարուած նրա կարգը և չի՞ այլայլուած որ և մէկը։

Բոլորովին։ Կամաւորները հանգիստ կերպով հետեւում էին իրենց հրամանատարին և սպասում հրամաններին։

Հրամանատարը ժամանակ չկորցրեց, իւր յետեւից տարաւ ... վաշտը թագցրեց բնական պատնէշների բլուր ... յետեւում և այ՝ տեղից, առանց գոհեր տալու, թշնամու ... կրակի տակ՝ հասաւ Մակազ-Թէփէին։

46 181

Շուտով ամենքն էլ ոչխար էին խորովում ընթրիքի համար։

Ես նստած էի կրակի մօտ և սպասում էի խորովածի հասնելուն, երբ յանկարծ ականջիս հասաւ Անդրանիկի ձայնը, որ տանկերէն առում էր մէկին. «Միթէ տանկից մարդ կը վախենայ. միամիտ մնացէք, իսկոյն կը փախցնենք նրան»

— Անդրանի՛կ, դո՞ւ ես, ո՞ւր ես գնում,— իսկոյն ձայն տուի և շտապեցի դէպի նրան։

— Բարո՛վ, բժիշկ, ո՞նց ես, առո՞ղջ ես։ Մենք էլ տղաների հետ այս բոլէխս հասանք այստեղից քիչ հեռու գտնուող մի գիւղ. տղերքը հանգստանում են, իսկ ես չի կարողացայ համբերել, լսեցի հրացանի ձայներ և եկայ տեսնելու ինչ կայ այստեղ։

Հարց ու փորձ արի տղաների մասին, իրենց կատարած մարշից.

— Ամենքն՝ սիրտն էլ շատ է վառուած,— վերջացրեց Անդրանիկը իւր համառօտ պատմութիւնը։

Ես էլ տւի նրան բոլոր հարկաւոր տեղեկութիւնները և նա գնաց առաջին գիրքերը՝ տեղն ու տեղը իմանալու դրութիւնը։

Երբ մենք կրակի շուրջը նստած ուտում էինք գառան չաղ խորովածը, Անդրանիկը վերադառնալիս նոյն տեղում ձայն աւեց ինձ որովհետև մթութեան մէջ ոչինչ չէր երեւում։ Նա աչքով տեսել էր ամէն բան և այժմ վերադառնում էր տղաների մօտ մի քիչ հանգստանալու։

Անցած կէս ժամ, յանկարծ լսեցինք, որ խճուղիով զօրք է անցնում. ոտքերի ձայն և զէնքերի շառաչիւն էր լսւում։ Անդրանիկը նորից ծանօթ տեղին մօտենալով ձայն աւեց ինձ։ Պարզւեց, որ հենց որ տղերքը պատրաստուել էին գառը խորովելու, գեներալից հրա-

Խռովութիւններ Թէլ-Ավիվի մէջ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՍԸՐ ՌԻՉԱՐՏ ՍՔՈՒԱՅՐԶԻ ԴԷՄ ՇԱՀԱԴԻՏԱԿԱՆ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հազիւ թէ յաջողած է խոյս տալ ապառնալից բազմութեան ձեռքէն որը կ'ուզէր ջուրը նետել զայն

Սէնթ-Ճօն (Թէլուն Նօվ).— Կառավարութիւնը հրաժարեցաւ․ Վարչապետ Սըր Ռիչարտ Սքուայրզ մեկուսացած մնացած է խորհրդարանի մէջ, մինչդեռ գոռացող բազմութիւն մը կ'սպասէր դուրսը․ Խռովութիւններ ծագեցան․ Խորհրդարանի դռները եւ պատուհանները կոտրուեցան․ Ժողովուրդը բարձրակոչ աղաղակներով կը պահանջէր շարունակ որ քննութիւն մը բացուի Սըր Ռիչարտ Սքուայրզի դէմ եղած այն ամբաստանութեան շուրջ թէ անիկա իր անձնական շահերուն ծառայեցուցած է պետական գումարները, բայց կառավարական կուսակցութիւնը մերժեց քննութիւն մը բանալ․

Սէյնթ-Ճօն.— Մինչդեռ տասը հազար հոգիէ բաղկացած եւ բարկութեամբ բորբոքած բազմութիւն մը «նաւահանգիստի մէջ նետեցէք ըՍքուայրզը» կաղաղակէր, վարչապետը երեք կրօնաւորներու օգնութեամբ յաջողեցաւ մտնալ խորհրդարանի մերձակայ տուն՝ մը եւ փախչիլ այդ տան ետեւի դռնէն․

Ցոյցը տեղի ունեցաւ կրօնաւորի մը նախագահութեամբ գումարուած հրապարակային ժողովէ մը վերջ որուն ընթացքին ժողովուրդը պահանջեց քննութեան մը բացումը այն կարգ մը ամբաստանութեանց շուրջ որոնց համաձայն նախարարները իբրեւ թէ կեղծած ըլլան խորհուրդի ատենագրութիւնները․ Ժողովուրդը յարձակեցաւ խորհրդարանի շէնքին վրայ, խորտակեց կահկարասիները, եւ խորհրդարանի ստորերկրեայ նկուղներու մէջ գտնուող թղթածրարները եւ վաւերաթուղթերը․

Սէնթ-Ճօն.— Նախկին զինուորներու խումբեր ոստիկանութեան համաձայնութեամբ փողոցներու մէջ պահակ շրջելով կարգապահութիւնը ապահովեցին այսօր քաղաքին մէջ․ Կառավարութիւնը չի հրաժարեցաւ․ Կառավարութեան հրաժարած ըլլալու մասին շրջող լուրը առաջ եկած է այն իրողութենէն թէ ելեւմտական նախարար պ. Ֆէյզին ներկայացուց իր հրաժարականը եւ խնդրեց կառավարչէն որ հրաժարեցնէ Սըր Ռիչարտ Սքուայրզը որպէս զի բազմութիւնը ցրուել հաւանի։

Սէյնթ-Ճօն.— Խաղաղութիւնը վերահաստատուեցաւ․ Սըր Ռիչարտ Սքուայրզի փախուստը զգայացունց հանգամանք մ'ստացաւ․ Անիկայ գետին տապալուեցաւ եւ սաստիկ կերպով խոշտանգուեցաւ․ Չորս կրօնաւորներ արգելք հանդիսացան ժողովուրդի անոր ապաստանած տունը մտնալուն․ Ամբոխը աղաղակներ արձակելով դուրսը սպասեց ամբողջ երեք ժամ եւ յետոյ նկատեց թէ Սըր Ռիչարտ Սքուայրզ փախած է․

Այս միջոցին, կառավարութեան միւս անդամները անհետացան․

Քաղաքը պաշտպանուած է նախկին զինուորներու կողմէ որոնք ամբոխը կարգիլելն ոգելից ըմպելիներու մթերանոցներուն վրայ յարձակելէ․

Կը կարծուի թէ ազգային կառավարութիւն մը պիտի կազմուի լուսաբանելու համար կացութիւնը եւ վարչապետ պիտի նշանակուի ընդդիմադիր կուսակցութեան պետը պ. Ալլէրդայս: Սըր Սքուայրզ չէ հրաժարած սակայն: Ան պահուըսած է միշտ: Լէտի Սքուայրզ նրեսէն վիրաւորուեցաւ ամբոխի կողմէ խորհրդարանի դէմ նետուած քարերէն․

(Մ. Գ.)

ՏԱՊԿԱԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՐՄԵՆԱԿ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆԻ "ԼԻ-ԲՍ" ԱՐՄԵՆԱԿ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆԻ

Պատիւ ունիմ ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան՝ որ Սուգ-էլ-Գէզիրկանի սապկագործատունս փոխադրած եմ՝ պէյրութի ընդհին նեւ Նէճիպ ԱԳՏԻՎ ՄԷՂԷՔ ՓՈՂՈՑ, (Վ.արդապետեանի վաճառատան դիմացը, Շիւրիւ Ապուրէեփի նախկին վաճառատունը):

Մեծ խնամքով կը պատրաստենք, չափի վրայ եւ մեծաքանակ՝ սապիկ, բինամայ, ռօպ տը սամպրը, ֆասփուսիք եւայլն, ամենավերջին նորաձեւութեամբ:

Ունենք նաեւ մեծ մթերք մը ճաշակաւոր եւ վերջին նորոյթի ապրանքներու (պօպլ ն մետաքս եւայլն), որով կարող ենք ամենէն բծախնդիր յաճախորդին ճաշակը գոհացնել:

Միշտ պատրաստ ունինք զանազան չափերու վրայ սապիկ եւ բինամայ, որոնք կը վաճառուին մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ:

Մեր սկզբունքն է ճշդապահութիւն եւ աժան վաճառում։

Մէկ այցելութիւն բաւական պիտի ըլլայ համոզուելու համար այս ճշմարտութեանց։

Ապրանքներ կ'ընդունինք արտասահմանէն (Իրաք, Պաղեստին, Կիպրոս), եւ Սիւրիոյ բոլոր շրջաններէն.

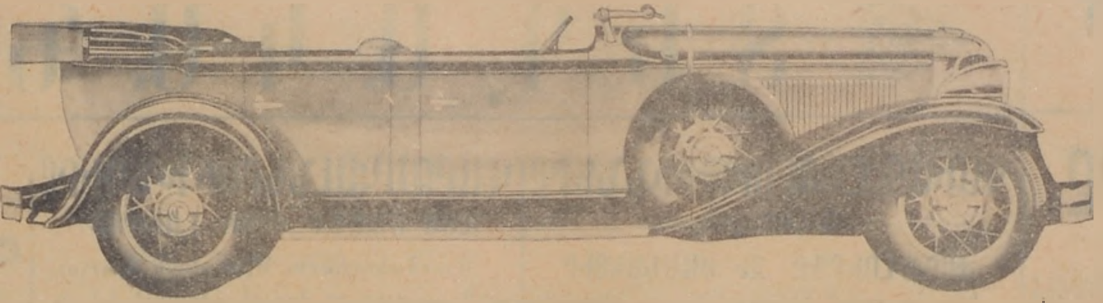

ԳՐԱՅՍԼԵՐ

աշխարհիս չափ ինքնաշարժներ որոնք 6-8 սիլինտր ունին, ԱՄԵՆԱՏՈԿՈՒՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐՔԱՆԵՐՆ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ԵՒ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ:

ԳՐԱՅՍԼԵՐ ինքնաշարժներու մասնաւոր յատկութիւններն են՝ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ, ՉԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԱՒԷՏՈՒԹԻՒՆ․

Վճարման դիւրութիւններ կը տրուին.

ԳՐԱՅՍԼԵՐ օթօներու բոլոր կտորները պատրաստ կը գտնուին մեր վաճառատուններուն մէջ․ Լիբանանի, Սիւրիոյ և Իրաքի ընդհանուր ներկայացուցչութիւն՝

NAAYEM MOTOR IMPORT Co. BEYROUTH B. P. 869, TÉL. 32—29

Հիւս. Սիւրիոյ ներկայացուցիչներ՝ Գ. և Մ. ԱՃԻՐԵԱՆ, B. P. 202, Հալէպ

ՏՔԹ. ՍՈԿՐԱՏ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէն կէսօրէ առաջ 8—12 կէսօրէ վերջ 2-6

Հասցէ՝ Capucinներու եկեղեցիին կից Արդարութեան պալատին ետեւ․

ՏՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6 իր գրասենեակին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի թուղթով:

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ․

ՏՕՔԹ. Գ. ՏԱՎՈՒՏԼԱՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Իր դարմանատունը հաստատած է, ՍԱՍՍՈՒՆ փողոց, Տօքթ. Նօրդութեանի (ատամնաբոյժ) դարմանատան կից.

Ընդունելութեան ժամեր՝

կէսօրէ առաջ ժամը 8—12
» վերջ » 2—6

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին ՄԱՐԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ ԲԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մարի Երամեան կը վերադառնայ իր արհեստանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նօ. 78 տան երկրորդ արկը:

Երեք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բարդութիւններով եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մեթոդով: Իր աշակերտուհիները կ'առնեն Բարիզի աշխարհահռչակ Académie Daydou վկայականով։

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ԽՈՍՐՈՎ ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ

(Տօքթ. իրաւագիտութեան)

ԿԸՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ

Ընկերակցութեամբ հանրածանօթ փաստաբան ՄԷԹՐ ԱԶԻԶ ԷԼ ՀԱՇԻՄԻ

Գրասենեակը՝ բաց է կէսօրէ առաջ 9—12 կէսօրէ վերջ 3—6

Rue Allenby, Immeuble NESSOULI ՀԵՌԱՁԱՅՆ 1—28

Տոկուն շինուած՝ Վայելուչ տեսք Հնչուն եւ բնական ձայն

Անոնք յատկանիշներն են՝

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ՋԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՈԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

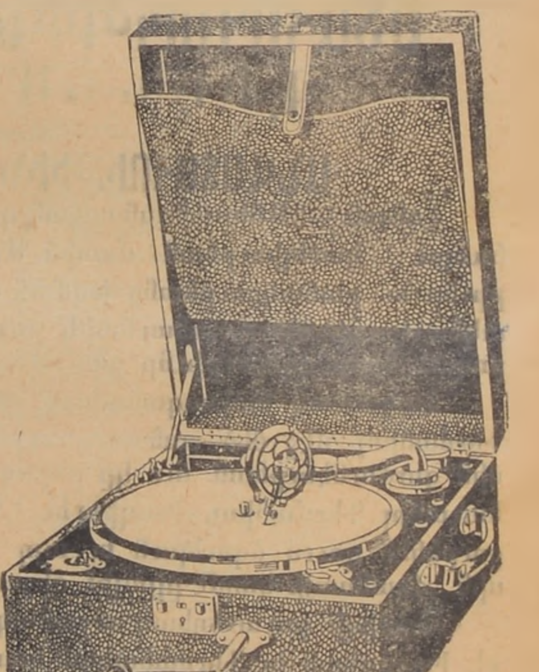

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներու հետ կը մրցին Ափոլլօ ֆօնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մոտէլները, որոնք հասած են արդէն, անպերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd (of London)

ԱՓՈԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ !!!

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փորձագիտ եւ ճշմարիտ ամէն ձեւի, անվրէպ եւ տաւելութիւններ դիւրամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։

Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սիւրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boite Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

182

ման է եկել անմիջապէս դիրքերի առաջին շարքերը գնալ, որ վռնդեն թշնամուն իւր բռնած ամուր դիրքերից․

Շարան-շարան գնում էին տղերքը լուռ ու լուրջ, վստահ քայլերով իրենց սիրելի հրամանատարների յետեւից․

Երկար ժամանակ լուռ դիտում էի նրանց և քիչ էր մնում արտասուէի․ Ու՞ր են գնում այդպիսի պատրաստակամութեամբ, առանց տրտունջի, առանց ափսոսանքի․

Ցանկութիւն մաղթեցի բոլորին. Անդրանիկին էլ խնդրեցի հնարաւորութեան չափ պահպանել իրեն, վտանգի չենթարկել իւր կեանքը․

— Ոչինչ խոստանալ չեմ կարող, կռուի մէջ մարդ իւր անձի մասին չէ որ պետք է մտածէ.— պատասխանեց նա․

Մենք բաժանուեցինք․ Ծանր էր րոպէն, որովհետև այդ քաջ և անձնուէր մարդը այնքա՜ն պաշտելի, համակրելի էր դարձել ինձ համար․

Ահա և վերջին շարքերն անհետացան խաւարի մէջ, ահա վերջապէս վաշտի սանիտարները՝ Արամը և բուլղարացի Դիմիտրը, որին սովորաբար «ֆէլչեր» են կոչում, չնայելով որ արհեստով գրաշար է և բժշկութեան մասին ոչ մի գաղափար չունի, նա հանգամանքների շնորհիւ է միայն դարձել «սանիտար» (գթութեան եղբայր)։ Նրանք էլ գնացին, անհետացան խաւարի մէջ, մի տեսակ դառնութիւն, մի կսկիծ թողնելով սրտիս մէջ․

Ես վերադարձայ կրակի մօտ և պատրաստուեցի քնելու բայց երկար ժամանակ քունս չէր տանում. աչքիս առաջով դեռ անցնում էին մեր տղերքը իրենց խիտ և անվերջ շարքերով․

183

5.— ՈՒՋՈՒՆ ՀԱՄԻԴԼԵՐԻ ԿՌԻՒԻ

Ուզուն Համիդլեր լեռնաշղթա՜ն.... Ուր Համիդի անունը, այնտեղ էլ հայի արիւնը... Ռոպոզեան Պալքանների ամենաբարձր լեռնաշղթաներից մէկն Ուզուն Համիդլերը, որ իշխում է մօտակայ բոլոր լեռների վրայ աշխարհի պահապանի պէս և դիտում է բոլոր ճանապարհները ու լեռնային շաւիղները, չի՞ անցնում արդեօք անխռով և դաւադիր «չետնիկը» նրանցով․

Այստեղ իրենց հայրենիքի ազատութեան համար կռուող մակեդոնացի կամաւորներին և նրանց հետ էլ հայերին վիճակւեց կատաղի կերպով ընդհարւել դարաւոր թշնամու հետ, որը դիրքեր պատրաստած, բարձր սարերի գլխին փոսեր փորած և մէջը պատսպարուած սպասում էր՝ իւր զոհերին ծուղակի մէջ գցելու տենչով ու նպատակով․

Առաւօտեան թանձր վոլորշին, որ պատել էր լեռները և ձորերը, դեռ չէր անհետացել, դեռ սար ու ձոր, լեռ ու բլուր չէին երեւում այդ մառախուղի մէջ, երբ սկսւեց կռիւը. սկսւեցին հրացանների անկանոն տրաքոցները․ Բուլկարիայի զօրքի մէջ չէ ընդունւած համազարկը, այլ մասնակի հրացանաձգութիւնը․

Հենց որ արեգակին առաջին ճառագայթները շողշողացին լեռների գագաթների և լուսաւորեցին կռուի դաշտը, իսկոյն և իմ թշնամիները միմիանց ողջունեցին թնդանօթի որոտով․

— Բու՜մ, բա՜մ,— որոտացին մեր կողմից լեռնային փոքրիկ թնդանօթները․

— Բու՜մ, բա՜մ, բու՜մ, բա՜մ,— պատասխանեցին թշնամու արագաձիգ կրուպեան թնդանօթները...

ՕԺՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔՈՒԶԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

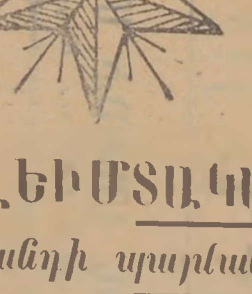

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.

որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք-ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով․

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց Սավոյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Աւանդի սպասարկութիւնք

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 6%։ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն․

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի․ Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ․

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B.P. 821, Beyrouth